

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย กลุ่มสาระเพิ่มเติม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
Local Curriculum Development on Thai Handicrafts, career and
technology learning strand, additional course for
Matthayom 3 students

วิริยะสมร บัวทอง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่องหัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรท้องถิ่น 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน 4) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังเรียน 5) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน 6) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนบ้านโสกปลาดุก ตำบลโสกปลาดุก อำเภอนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรท้องถิ่น แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .80 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ .23 ถึง .60 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (r_{cc}) เท่ากับ .89 แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ คือ ข้อที่ 1 เท่ากับ 0.58 ข้อที่ 2 เท่ากับ 0.49 ข้อที่ 3 เท่ากับ 0.52 ข้อที่ 4 เท่ากับ 0.49 โดยมีค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ย เท่ากับ 0.53 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ 0.84 แบบทดสอบความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหา มีค่าความยาก (P) ตั้งแต่ .21 ถึง 58 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .27 ถึง 87 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR- 20) เท่ากับ .77 และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรท้องถิ่น มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.65 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .54 ถึง .60 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent Samples)

¹ ครูโรงเรียนบ้านโสกปลาดุก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.29/88.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7861 แสดงว่านักเรียนความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 78.61

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนรู้ ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนรู้ ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย โดยรวมมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.71

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น , ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความคิดสร้างสรรค์, ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา, ความพึงพอใจต่อการเรียน

ABSTRACT

Of this research had purpose 1) to develop local curriculum, career and technology learning strand, additional course on "Thai handicrafts" for Matthayom3 students which are as effective as the standard 80/80. 2) to study the effectiveness index of the local learning curriculum. 3) to compare learning achievement between before and after classes. 4) to compare the creativity before and after classes . 5) to compare the ability to solve problems between the grades before and after classes. 6) to study the satisfaction of students in local learning curriculum. The samples were 21 students in Mathayom 3 at Ban Sok Pla Duk School in Sok Pla Duk Sub-district, Nong Bua Rawe District, Chaiyaphum Province

in second semester of the academic year 2011, which were chosen through the purposive sampling technique. The research tools included the local curriculum, the achievement tests have: the congruence value (IOC) from 0.88-1.00, the discrimination power value from 0.23 -0.60 and the reliability whole issue is equal to 0.89. The tests of creativity, the discrimination power value in each item, the first is 0.58, the second is 0.49, the third is 0.52 and the fourth is 0.49 which has the average value equal to 0.53, the reliability whole issue is equal to 0.84. The tests of the ability to solve problems have the difficulty (P) from 0.21 to 58, the discrimination power value (r) from 0.27 to 87 and the reliability whole issue (KR – 20) is equal to 0.77. And the measurements of the satisfaction to the local learning curriculum have the congruence value from 0.65-1.00, the discrimination power value from 0.54 -0.60 and the reliability is equal to 0.91. Analyzed data by using percentage, mean and standard deviation and tested hypotheses with t-test (Dependent Samples).

The results were as follows:

1. The local learning curriculum on Thai handicrafts, career and technology learning strand, additional course for Matthayom 3 students has the effectiveness equal to 89.29/88.25 which are as effective as the standard 80/80 is set.
2. The local learning curriculum on Thai handicrafts, career and technology learning strand, additional course for Matthayom 3 students has the effectiveness index equal to 0.7861, it is shown that the students advances in learning more 78.61 percent.
3. Learning Achievement of Mathayom 3 students from learning with the local learning curriculum on Thai handicrafts after classes is higher than before classes significantly, in the statistical level at 0 .01.
4. The creativity of Mathayom 3 students from learning with the local learning curriculum on Thai handicrafts after classes is higher than before classes significantly, in the statistical level at 0 .01.
5. The ability to solve problems of Mathayom 3 students from learning with the local learning curriculum on Thai handicrafts after classes is higher than before classes significantly, in the statistical level at 0 .01.

6. Mathayom 3 students have the satisfaction in local learning curriculum on Thai handicrafts. Overall satisfactions with learning are in the most level at the average of 4.71.

Keywords : Development of local curriculum, Learning achievement, Creativity, ability to solve problems, satisfaction in learning

บทนำ

ปัจจุบันความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สังคมเศรษฐกิจวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยเปลี่ยนไปผลกระทบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมมากขึ้นทุกวัน (รุ่ง แก้วแดง, 2541 : 204) ให้แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นว่า ในการพัฒนาประเทศไทยเพื่อให้เกิดความเจริญทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม นักพัฒนาและนักการศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดมา แต่ยิ่งพัฒนามากก็พบว่าประเทศไทยต้องพึ่งภูมิปัญญาจากต่างประเทศ และเข้าสู่วงจรของการแข่งขันอยู่ตลอดเวลา จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนาที่นำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ การเสียเปรียบดุลการค้า ความไม่สมดุลระหว่างอุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ก็เพราะการพัฒนาประเทศและการศึกษา ขาดความสอดคล้องกับสภาพและปัญหาของสังคม ของชุมชนและท้องถิ่น ละเลยการนำแนวคิดพื้นฐานของคนไทยของสังคมไทย ตลอดจนองค์ความรู้ ของคนไทยซึ่งเรียกว่าเป็น “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” หรือ “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” หรือ “ภูมิปัญญาไทย” มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและพัฒนา

การจัดการศึกษาระดับชาติได้กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 ว่าด้วยแนวทางในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น โดยการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ชุมชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา และมีนโยบายให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่ระบบกระบวนการศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อนำภูมิปัญญาที่เกิดจากความรอบรู้จัดเจนของคนไทยหลายชั่วคนให้กับสังคมไทยในอนาคต โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้มีการฟื้นฟูและพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ภูมิปัญญาทุกระดับการศึกษา โดยคำนึงถึงพื้นฐานทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น มีสถาบันหรือองค์กรรับผิดชอบงานคลังข้อมูลภูมิปัญญา และรวมถึงการวิจัยและพัฒนาภูมิปัญญาอย่างเป็นองค์รวม มีเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ มีระบบข้อมูลข่าวสารสนเทศภูมิปัญญาไทยที่ทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ การนำภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยให้สถานศึกษานำโครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึง

สภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสามารถจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาได้หลายวิธีเช่น การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน รายละเอียดเนื้อหาวิชา จัดทำคำอธิบายหรือวิชาเพิ่มเติมให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อความเป็นไทย เป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2545 : 2 - 3)

จากนโยบายการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องเป็นตัวกลาง ในด้านการประสานความร่วมมือกับโรงเรียน และชุมชน ในการร่วมกันคิดและจัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อกำหนดให้มีการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสรู้เรื่องราวของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตนเอง ทำให้เกิดความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่น พัฒนาตนและท้องถิ่น สังคมของตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 1)

การพัฒนาหลักสูตรในท้องถิ่น ในระดับโรงเรียนจึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษา ซึ่งครูผู้สอนและผู้บริหารการศึกษาจะต้องตระหนักในความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยการนำภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำกระบวนการวิจัยเข้ามามีใช้ในการพัฒนาหลักสูตร เพราะการวิจัยเป็นกระบวนการค้นหาความรู้ และข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรสามารถนำข้อค้นพบมาแก้ไขปัญหา และนำมาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552 : 17)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาค้นคว้าแนวทางการปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในการพัฒนาผู้เรียน ได้สำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีในชุมชน และสนใจภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่อง หัตถศิลป์ไทย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของไทย ที่มีคุณค่าทั้งในด้านศิลปวัฒนธรรม สังคม และประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นเรื่องที่ควรจะนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้เด็กรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และอนุรักษ์สืบทอดต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องหัตถศิลป์ไทย เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีจิตสำนึกอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง เป็นแนวทางพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนให้ดีขึ้น พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้รู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการบรรจุเนื้อหาสาระของวิชาเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เพื่อตอบสนองแนวทางการพัฒนา

การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้เยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานได้เรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหาได้ และรู้คุณค่าความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์และสืบทอดพัฒนาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ระหว่างก่อนและหลัง เรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ระหว่างก่อนและหลังเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วย หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ระหว่างก่อนและหลังเรียน
6. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน

วิธีการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ได้แก่ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโสกปลาตุก ตำบลโสกปลาตุก อำเภอนองบัวระเหว สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .80 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ .23 ถึง .60 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (r_{cc}) เท่ากับ .89
4. แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 4 ข้อได้ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ คือ ข้อที่ 1 เท่ากับ 0.58 ข้อที่ 2 เท่ากับ 0.49 ข้อที่ 3 เท่ากับ 0.52 ข้อที่ 4 เท่ากับ 0.49 โดยมีค่าอำนาจจำแนก (r) เฉลี่ย เท่ากับ 0.53 ได้ค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (∞) เท่ากับ 0.84
5. แบบทดสอบความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหา เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยาก (P) ตั้งแต่ .21 ถึง 58 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .27 ถึง 87 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (KR-20) เท่ากับ .77
6. แบบวัดความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของผู้เชี่ยวชาญ (IC) มีค่าเท่ากับ 0.65 ถึง 1.00 มีค่าอำนาจจำแนก (r_{xy}) ตั้งแต่ .54 ถึง .60 และค่าความเชื่อมั่น (∞) เท่ากับ .91

การดำเนินการวิจัย

1. ทดสอบก่อนเรียน (pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหา และแบบวัดความพึงพอใจ
2. ทำการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลาเรียนทั้งหมดกลุ่มละ 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง
3. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหา และแบบวัดความพึงพอใจ ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ
2. วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรท้องถิ่น โดยการใช้สูตรคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผล
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยสถิติ t - test (dependent samples)
4. เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยสถิติ t - test (dependent samples)
5. เปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหา ระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยสถิติ t - test (dependent samples)
6. ศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ผลการวิจัย

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.29/88.25 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7861 แสดงว่านักเรียนความก้าวหน้าในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 78.61
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง หัตถศิลป์ไทย โดยรวมมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.71

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 89.29/88.25 หมายความว่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียน พฤติกรรมการเรียน ทักษะการปฏิบัติงาน การตรวจผลงาน การนำเสนอผลงาน จำนวน 12 แผน คิดเป็นร้อยละ 89.29 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.25 แสดงให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่ม สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ตามที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจาก การจัดการ เรียนรู้มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน เน้นความสนใจของผู้เรียน มีกิจกรรมที่หลากหลาย ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริง และจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการสร้างเครื่องมือแต่ละชนิดได้ผ่านการวิเคราะห์และ ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาแก้ไข ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ และ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจมีคุณภาพและมีความเชื่อมั่น รวมทั้งได้ไป ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการ จัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร สร้อยจิตร (2549 : 126-176) ได้ศึกษาพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทอผ้าไหมมัดหมี่ สุรินทร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 81.21/87.81 ซึ่ง เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และสอดคล้องกับพนัส โพธิ์ปิติ (2550 : 128- 31) พบว่า ประสิทธิภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการทำโหนดผลหมอนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 88.61/81.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.7347 หรือ คิดเป็นร้อยละ 73.47 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.47 ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากหลักสูตรที่สร้างขึ้นได้ศึกษาปัญหา วิเคราะห์เนื้อหา การเลือกเนื้อหา วัดผลประสงค์ รูปแบบและวิธีการสร้าง ผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งด้านเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยสรารุณี จันทรมบัติ (2548 : 102 - 108) ได้วิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำขนมจีน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่ามีประสิทธิผล 0.6029 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 60.29 และสอดคล้องกับบุญร่วม ตาลจินดา (2551 : 81-121) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการศึกษาพบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 0.8210 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.8210 หรือคิดเป็นร้อยละ 82.10

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถสนองศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังผ่านการวิเคราะห์และตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้จากกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุฒิ จันทรมบัติ (2548 : 102 - 108) ได้วิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำขนมจีน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้น จากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับจรรยา กิรตินิตยา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทอผ้าไหมด้วยกี่กระตุก สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีผลการเรียนทางด้านความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4. ความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถสนองศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังผ่านการวิเคราะห์ และตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้จากกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของญาณิศา พิมพ์เชื้อ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะกระบวนการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่ม และด้านความคิดละเอียดลออ คิดเป็นร้อยละ 71.09 ซึ่งอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับ ไชยวัฒน์ จำรูญ ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการงานประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยเน้นทักษะกระบวนการงานประดิษฐ์เรื่องการทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว มีความคิดเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การคิดแก้ปัญหา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีคะแนนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น สามารถสนองศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักการแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังผ่านการวิเคราะห์และตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้จากกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้นักเรียนมีการคิดแก้ปัญหา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสูงขึ้น สอดคล้อง กับกมลวรรณ ไสยาสน์ ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดแก้ปัญหาและเจตคติต่อการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .017$) โดยนักเรียนที่เรียนแบบเน้นทักษะกระบวนการมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนที่เรียนด้วยแบบสืบเสาะหาความรู้

6. ความพึงพอใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระเพิ่มเติม เรื่อง หัตถศิลป์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถสนองศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเองรู้จักการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังผ่านการวิเคราะห์และตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้จากกลุ่มตัวอย่าง จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สูงขึ้น สอดคล้องกับดวงจันทร์ ประเสริฐอาษา ที่ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง การเลี้ยงจิ้งหรีด อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับ สาคร สะเดา ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การเลี้ยงไก่เนื้อพันธุ์สามสายเลือดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีความพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 ความร่วมมือจากผู้นำองค์กรจากชุมชน ครู ผู้ปกครอง มีส่วนสนับสนุน เช่นการจัดสรรงบประมาณ การวางแผนที่เป็นระบบ และเอื้อต่อกันจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างมาก

1.2 การปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียนโดยการให้ปฏิบัติงานร่วมกัน จะเป็นการบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรมที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่นการใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นโดยการถ่ายทอดความรู้จากคนในชุมชน สร้างความผูกพัน ความอบอุ่น ความสามัคคีให้กับชุมชน

1.3 ค่านิยมของคนในท้องถิ่น จะเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตร เช่น ค่านิยมในการยอมรับเอกลักษณ์ที่มีในท้องถิ่น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ และเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข เชิดชูสิ่งดี ๆ ที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์และเผยแพร่สู่ชุมชนอื่น ๆ

1.4 การติดตามและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมเพื่อนำข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้เหมาะสมกับผู้เรียนต่อไป

2. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการวิจัยครั้งนี้

2.1 การจัดสรรเวลาเรียนยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร เพราะการจัดเวลาเรียนในตารางเรียนมีจำกัดโครงสร้างด้านเวลาเรียนต้องปรับยืดหยุ่นได้

2.2 ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ดี มีประโยชน์และน่าสนใจในแต่ละท้องถิ่นมาทำวิจัยเพื่อพัฒนาเป็นหลักสูตรใช้ในสถานศึกษาให้เด็กได้เรียนรู้ อนุรักษ์สืบทอด พัฒนาต่อไปอย่างเป็นกระบวนการและต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในเรื่อง เครื่องดื่มสมุนไพร การถนอมอาหารการปลูกพืชโดยไม่ใช้ดิน ขนมหอยในเทศกาลต่างๆ อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

3.2 ควรพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

คู่มือการจัดการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.

กมลวรรณ ไสยาสน์. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดแก้ปัญหาและเจตคติต่อ

การเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

จรรยา กิรตินิตยา. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การทอผ้า

ใหม่ด้วยกี่กระตุก สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านหนองใหญ่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,

2550.

- ไชยวัฒน์ จำรูญ. ผลการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการงานประดิษฐ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- ญาณิศา พิมพ์เชื้อ. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบทักษะกระบวนการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- ดวงจันทร์ ประเสริฐอาษา. การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การเลี้ยงจิ้งหรีด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- บุญร่วม ตาลจินดา. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไม้กวาดดอกหญ้า กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- พนัส โพธิ์บัตติ. การพัฒนารูปแบบการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำไวน์ผลหม่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- รุ่ง แก้วแดง. ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มติชน, 2541.
- สาคร สะเดา. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ เรื่อง การเลี้ยงไก่เนื้อพันธุ์สามสายเลือดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- สรายุติ จันทสมบัติ. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำขนมจีน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. “แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร,” ใน เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. หน้า 3, กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- อัมพร สร้อยจิตร. การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทอผ้าไหมมัดหมี่สุรินทร์ ช่วงชั้นที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549.